

Regionaal-historisch tijdschrift | 13e jaargang | nummer 6 | december 1981

Holland

Afb. 26 Dordrecht. Pelgrimsinsigne uit Rocamadour. Hoogte 64 mm. Foto ROB.

Voluntarium gelegerd was.

Tevens is nog een vondst bekend geworden, die vermoedelijk afkomstig is uit de opgraving van 1978 aan de Groenendaal. Het is een aardewerken kop van de Egyptische godheid Juppiter Ammon op een steel. Mogelijk is het voorwerp gebruikt voor het vervaardigen van vormen in een bronsgieterij. Dit zou kunnen wijzen op het bestaan van een bronsindustrie in Woerden aan het einde van de eerste eeuw na Chr. Bron: Bogaers/Haalebos 1981

Middeleeuwen en later

Dordrecht (afb. 26) M. Lahaye te Tilburg vond in het gebied van het reconstructieplan Bleyenhoek, dat is in het uiterste noordoosten van de binnenstad, in losse grond een Middeleeuws pelgrimsinsigne. Het insigne is vervaardigd van een lood-tin legering, is 64 mm lang en 39 mm breed; het is amandelvormig en aan de buitenzijde voorzien van 6 bevestigingsogen, waarvan een afgebroken is. De centrale voorstelling toont een tronende Maria met het Kind op de linker knie. Het randschrift luidt: + SIGILLVM: BEATE MARIE: DE ROCAMADOR' (zegel van de Zalige Maria van Rocamadour). Het insigne is afkomstig uit het bekende Zuidfranse bedevaartsoord Rocamadour (dép. Lot), gelegen op de westrand van Auvergne aan de Alzou, een zijrivier van de Dordogne. Het uiterlijk van het insigne is ontleend aan een zegel uit de 13e eeuw en ook het randschrift duidt hierop. De enigszins antiquiserende vorm kan zeer lang in gebruik geweest zijn bij het maken van deze insignes, om welke reden ons exemplaar moeilijk te dateren is. Een vergelijkbaar, maar zeker niet identiek exemplaar, eveneens ongedateerd, is afgebeeld bij Spencer 1968, pl. II, 7.

Giessenburg (afb. 27-29) Op de plaats van de gesloopte boerderij De Til aan de Dorpsstraat, waar in 1979 reeds een waarneming was gedaan (*Holland* 12, 1980, 282), is door de ROB van 30 september tot 30 oktober een nader onderzoek ingesteld. Er werden twee putten gegraven met een totaal oppervlak van ca 20 x 10 m² en een diepte